

Metsäalan tulevaisuuden osaamistarpeet -työpaja 16.3.2017/Ryhmiä tuotokset

METSÄTALOUS	
Edustamani yrityksen/organisaation näkymät metsätaloudessa	Millaista osaamista yritykset/organisaatiot tarvitsevat metsätaloudessa?
<p>Positiiviset näkymät</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biotalousinvestointien (esim. Äänekoski) heijastuminen koulutussektoriin ja yritystoimintaan - Metsäalan maine ja imago on parantunut, ala houkuttelee opiskelijoita positiivisen uutisoinnin ja metsäalan muuttuneen tilanteen myötä - Sukupolvenvaihdokset <ul style="list-style-type: none"> o eläköityminen ja sen myötä alalle avautuvat työpaikat o rakennemuutokset – myös yksityismetsänomistajuudessa - Puunkäytön lisääntyminen, monipuolistaminen ja jalostusarvon nostaminen - Ammatillisessa metsäalan koulutuksessa (metsäkoneenkuljettaja, metsäkoneasentaja, puutavara-auton kuljettaja, metsurimetsäpalvelujen tuottaja) ei koulutusleikkauksia Pohjois-Karjalassa ja alan töitä arvioidaan olevan riittävästi tulevaisuudessa - Metsien monikäyttö, metsäluonnonvarat, ekosysteemipalvelut (luonnon aineelliset ja aineettomat hyödyt), luontomatkailu (turismi – ulkomaiset matkailijat) - Metsätalouden osaaminen on hyvällä tasolla <p>Mahdollisia uhkia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Säätelyn muutokset esimerkiksi puun polton päästöraajat (puupolttoaineen kestävyyskriteerit) - Metsätilojen pirstaloituminen > "citymetsänomistajat" - Tiedon ja osaamisen puute <ul style="list-style-type: none"> o koulutustarpeet o uudet opetusmuodot <p>Tavoitteena on kestävyuden turvaaminen koulutuksessa, tutkimuksessa, matkailussa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Myyntiosaaminen ja sen korostuminen <ul style="list-style-type: none"> o palvelujen myynti o uusien taitojen omaksuminen <ul style="list-style-type: none"> o sosiaaliset taidot o brändäys sekä tuotteen ja tuotannon jäljitettävyyden - Laaja-alainen osaaminen, monipuolisuus, joustavuus, valmius tehtävien vaihtuvuuteen - Talousosaaminen - Substanssiosaamisen hyvä hallinta ja lisäksi erikoisosaamista - Kiertotalouden osaaminen ja hallinta, esimerkiksi tuhkan hyödyntäminen maanrakennuksessa ym. - Kustannustehokkuus, metsäenergiaosaaminen ja tuntemus - Metsän ja puutavaran tarkka, tehokas ja monipuolinen hyödyntäminen, ekologia ja maisema-arvoihin liittyvä osaaminen - Palvelukokonaisuuksien rakennuskyky <ul style="list-style-type: none"> o energiaratkaisut kotitalouksille ja yrityksille (esim. lämmitysjärjestelmien suunnittelu, toteuttaminen ja pellettitarjonnan kilpailutus ja lämmityksen hoito) o palvelupaketit (esim. metsänhoitopalvelut citymetsänomistajille) o suuremmat ja laajemmat näkökulmat – tarinoiden rakentaminen ("onnellisten mäntyjen hirsitalo") - Itsenäinen suoriutuminen <ul style="list-style-type: none"> o vastuu ja ongelmanratkaisutaidot - Ryhmätyötaidot - Digitaalinen osaaminen ja tekniset taidot - UEF tarjoaa monialaista osaamista – tulevaisuudessa pelkälle metsäosaajalle ei ole tarvetta, pitää tietää miten yksi ala liittyy kokonaisuuteen

METSÄTEOLLISUUS	
Edustamani yrityksen/organisaation näkymät metsäteollisuudessa	Millaista osaamista yritykset/organisaatiot tarvitsevat metsäteollisuudessa?
<ul style="list-style-type: none"> - Puuosaaminen/puuosaajien tarjoaminen alalle - Uusien innovaatioiden kehittäminen ja uusien tuotteiden tuottaminen - Puuraaka-aineen ymmärtäminen ja sen tehokas käyttö - Puun käytön monipuolistaminen ja jalostusarvon nostaminen, esimerkiksi aikuisten vaipat ja syömäpuikot - Imagon muuttaminen (Leonardo DiCaprio) - Puunhankinnan toimivat tuotantoketjut ja osaavan työvoiman riittävyys - Metsävaratietojen käytettävyys ja hyödyntäminen - Digitaalisuus - Metsäteollisuuden merkityksen oivaltaminen ja panostukset siihen - Puurakentaminen - Vuoropuhelun lisääminen eri sektoreiden/toimijoiden välillä 	<ul style="list-style-type: none"> - Tutkimusosaaminen - Innovatiivisuus - Myyntitaito - Puunhankinta ja siihen liittyvä osaaminen - Paikkatiedon hallinta - Uuden teknologian käyttäminen metsäalalla - Yrityksen johtamistaidot - Asiakkuuden hallinta – metsäomistajakunnan muutos, tarvitaan sopivia palveluja kullekin ryhmälle - Palveluinnovaatioiden kehittäminen, palvelujen digitalisoiminen - Eriyisosaaminen puunkorjuussa - Metsäenergian kannattavuuteen liittyvä osaaminen - Puurakennusosaaminen - Asiakaspalvelutarpeiden tunnistaminen (tarvelähtöisyys) - Logistiikkaosaaminen - Vastuullisuus - Big Datan hallinta ja hyödyntäminen

METSÄENERGIA	
Edustamani yrityksen/organisaation näkymät metsäenergian hyödyntämisessä	Millaista osaamista yritykset/organisaatiot tarvitsevat metsäenergian hyödyntämisessä?
<ul style="list-style-type: none"> - Suhdanneherkkä ala - Eu:n sekä kansallisen ja alueellisen tason politiikka vaikuttaa alan kehitykseen - Sipilän hallituksen tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian osuutta kestävästi niin, että se 2020-luvulla ylittää 50 % energian loppukulutuksesta. Tämä perustuu erityisesti bioenergian ja muun päästöttömän uusiutuvan tarjonnan lisäämiseen. - Alan kehitys liikaa sidoksissa tukipolitiikkaan - Kehittämislinjausten toteutuminen riippuu hankkeiden tukirahoituksen määrästä - Metsäenergian käytössä laskeva trendi, mutta tarjolla olisi paljon mahdollisuuksia metsäenergian hyödyntämiseen - Tarvitaan hajautettuja energiaratkaisuja - Tarvitaan jalostusarvon lisäystä (tuotantotoiminnan eri tuotannontekijöiden tuottama yhteenlaskettu arvonlisäys) - Öljyn hinta, fossiilisten polttoaineiden väheneminen, hiilidioksidipäästöt - Sähkön tuotanto vs. biopolttoaineiden tuotanto → uudet ydinvoimalat voivat laskea sähkön hintaa - Tutkimuksen tulisi olla monitieteisempää - Karelia-AMK:ssa panostettu alan opetukseen - Metsäkoneenkuljettajien koulutukseen tarvitaan lisää opetusta metsäenergiaksi sopivan puun korjuuseen - Korjuukoneiden kehitystyö, "häkäpönttökorjuukone" 	<ul style="list-style-type: none"> - Osaamista energiaosaamisen jalostamiseksi yritystoiminnaksi - Tuotanto-osaaminen - Logistiikan ja liiketoimintamallien kehittämiseen liittyvä osaaminen - Energiapuun säilytykseen ja korjuun ajoitukseen liittyvä osaaminen - Metsäkoneasiantuntemusta - Asenteet energiapuun käyttöä kohtaan/Tiedon lisääminen energiapuun käyttömahdollisuuksista - Sopeutuminen nyky-yhteiskunnan vaatimuksiin - "Tekemisen tahtoa" - Poikkitieteellisyttä, prosessitekniikkaa ja ennakkoluulottomuutta

INNOVAATIOT JA SIVUJAKEIDEN PROSESSOINTI	
Edustamani yrityksen/organisaation näkymät innovaatioiden ja sivujakeiden prosessoinnissa	Millaista osaamista yritykset/organisaatiot tarvitsevat innovaatioiden ja sivujakeiden prosessoinnissa?
<ul style="list-style-type: none"> - Sivutuotteiden "talteenoton" keinot ja menetelmät, ajoitus, yhteistyö muiden toimijoiden kanssa Kehitysnäkymät: <ul style="list-style-type: none"> o Bionesteet: Joensuu (Fortum), Lieksa (GFN Lieksa Oy) o Biohiiltäjä, Nurmes (Nurmeksen Biojalostamo Oy) o Hiilikuitu turpeesta: Vapo harkitsee tehtaan perustamista (esillä Ilomantsi, Haapavesi tai Seinäjoki sijoituspaikkoina) o Rahkasammalen nosto (tutkimusasteella käyttö kasvualustana) o Tuhka - Maakuntaliiton linjaus: lisää investointeja, uusia metsäbiotaloushankkeita - Alueellinen lämpölaitostoiminta, kaukolämpö <ul style="list-style-type: none"> o puuenergia o mustalipeä o pelletit - Yliopistotutkimus- mm. biokaasututkimus - Biotalousalalla paljon alkavaa toimintaa, suunnitelmia ja odotuksia - Raaka-aineen tuottamisen lisäksi tavoitteena jalostusasteen nostaminen - Tietopohjaa rakentava suomalais-ruotsalainen Wood Material Science and Engineering (WMS) –ohjelma - Metsän hyötykäytön näkeminen laajemmassa kontekstissa - Terveysboomi: Ihmisten terveyttä kokonaisvaltaisesti parantavat tuotteet <ul style="list-style-type: none"> o "Nyhtömänty" o Koivumahla: vienti ulkomaille (Nordic Koivu/metsät Tornator) 	<ul style="list-style-type: none"> - Tekniikan ja tuotantolaitosten/-laitteiden kehitys ja uusien luominen/tuotantolaitososaaminen - Logistiikkaosaaminen - Puunhankinnan järjestäminen ja puunhankintaosaaminen - Ainespuuosaaminen - Kemian- ja prosessiteollisuuden osaaminen - Suometsien puunkorjuu - Korjuukoneet/innovaatiot - Koko hankintaketjuosaaminen/lämpölaitososaaminen - Jatkuuko bioenergian tutkimus Ilomantsissa Itä-Suomen yliopiston Mekrijärven tutkimuskeskuksen lakkauttamisesta huolimatta? - Poikkiteollisuus: Sovelletun fysiikan, kemian, terveystieteiden ja biologian osaamisen yhdistäminen - Ravitsemustiedon hyödyntäminen - Metsien terveysvaikutuksiin ja virkistyskäyttöön liittyvä osaaminen - Luonnontuotealan osaaminen/perinne, hygieniaosaaminen (metsä/elintarvikeala)

